

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. marraskuuta 2022
(OR. en)

14736/22

Toimielinten välinen asia:
2021/0213(CNS)

FISC 220
ECOFIN 1161
ENER 590
ENV 1154
CLIMA 597

ILMOITUS

Lähettäjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehysten uudistamisesta (uudelleenlaadittu) – Periaatekeskustelu

Neuvoston (talous- ja rahoitusasiat) istunnossa 6. joulukuuta 2022 käytävän periaatekeskustelun ohjaamiseksi puheenjohtajavaltio on laatinut ilmoituksen ja kysymyksiä, jotka on esitetty jäljempänä liitteessä.

Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään panemaan merkille puheenjohtajavaltion ilmoitus ja kysymykset ja toimittamaan ne neuvostolle edellä mainittua periaatekeskustelua varten.

Neuvostoa (talous- ja rahoitusasiat) pyydetään käymään periaatekeskustelu puheenjohtajavaltion laatimien kysymysten pohjalta.

Energiaverodirektiivin tarkistaminen**Puheenjohtajavaltion ilmoitus****I JOHDANTO**

1. Komissio toimitti 14. heinäkuuta 2021 ehdotuksen direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehysten uudistamisesta (uudelleenlaadittu)¹, jäljempänä 'energiaverodirektiiviä koskeva ehdotus'.
2. Energiaverodirektiiviä koskeva ehdotus on erottamaton osa 55-valmiuspakettia². Sen vuoksi se on yksi niistä toimenpiteistä, joilla pyritään toteuttamaan EU:n kunnianhimoiset tavoitteet, eli päästöjen vähentäminen vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasoista vuoteen 2030 mennessä ja ilmastoneutraaliuden saavuttaminen vuoteen 2050 mennessä.
3. Energiaverodirektiiviä koskevalla ehdotuksella on seuraavat päämäärät:
 - a) luodaan mukautettu kehys, jolla voidaan edistää EU:n vuoden 2030 tavoitteita ja vuoden 2050 ilmastoneutraaliustavoitetta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman yhteydessä. Tämä edellyttäisi energiatuotteiden ja sähkön verotuksen yhdenmukaistamista EU:n energia-, ympäristö- ja ilmastopolitiikkojen kanssa, mikä edistäisi EU:n pyrkimyksiä vähentää päästöjä,
 - b) luodaan puitteet, joilla turvataan ja parannetaan EU:n sisämarkkinoita päivittämällä verotuksen piiriin kuuluvien energiatuotteiden soveltamisalaa ja verokantojen rakennetta sekä järkiperaistämällä verovapautusten ja veronalennusten käyttöä jäsenvaltioissa, ja
 - c) säilytetään valmiudet tuottaa tuloja jäsenvaltioiden talousarvioihin.
4. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 20. tammikuuta 2022³ ja alueiden komitea omansa 27. huhtikuuta 2022⁴. Euroopan parlamentin lausuntoa ei ole vielä saatu.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

³ 5615/22.

⁴ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-fi.docx/content>

II TÄMÄNHETKINEN TILANNE

5. Energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen tekninen analyysi käynnistettiin verotustyöryhmässä (välillinen verotus – valmisteverot/energiaverotus) syyskuussa 2021. Slovenian puheenjohtajakaudella 7. joulukuuta 2021 neuvosto (talous- ja rahoitusasiat) pani A-kohtana merkille puheenjohtajavaltion tilannekatsauksen Ecofin-neuvostossa käsitellyistä 55-valmiuspakettiin kuuluvista ehdotuksista, mukaan lukien energiaverodirektiiviä koskeva ehdotus⁵. Ranskan puheenjohtajakaudella 17. kesäkuuta 2022 neuvosto (talous- ja rahoitusasiat) pani A-kohtana merkille puheenjohtajavaltion tilanneselvityksen energiaverodirektiiviä koskevasta ehdotuksesta⁶.
6. Edellisten puheenjohtajakausien aikana saavutetun edistymisen pohjalta puheenjohtajavaltio Tšekki jatkoi tiivistä työskentelyä energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen parissa. Puheenjohtajavaltio Tšekin tavoitteena oli edistää ehdotuksen käsittelyä mahdollisimman paljon. Verotustyöryhmässä tarkasteltiin ehdotusta teknisellä tasolla 19. heinäkuuta, 12. syyskuuta, 12. lokakuuta, 10. marraskuuta ja 17. marraskuuta 2022.
7. Puheenjohtajavaltio Tšekki toimitti heinäkuussa 2022 kompromissitekstin, joka kattaa koko energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen, ja valmisti tarkistetut kompromissitekstit verotustyöryhmän seuraavia kokouksia varten. Puheenjohtajavaltion viimeisin kompromissiteksti on asiakirjassa WK 14524/2022.
8. Puheenjohtajavaltio Tšekki toimitti verotustyöryhmälle laajoja selvityksiä muun muassa aihekohtaisina taustamuistioina. Valtuuskunnat ottivat ne tyytyväisinä vastaan. Puheenjohtajavaltio Tšekki käsitteli monenlaisia valtuuskuntien esille ottamia kysymyksiä ja onnistui lähentämään näkemyksiä ja löytämään kompromissiratkaisuja, jotka ovat linjassa EU:n pitkän aikavälin ympäristötavoitteiden kanssa.

⁵ 14574/21.

⁶ 9874/22.

9. Esimerkkejä Tšekin puheenjohtajakaudella eniten käsitellyistä aiheista, joita jäsenvaltiot yleisesti ottaen kannattivat laajasti:
- a) ”yhtäläisen verotason” periaatteesta luopuminen saman tuoteluokan sisällä. Näin voidaan antaa jäsenvaltioille enemmän joustovaraa vahvistaa veropolitiikkansa linjassa ympäristötavoitteiden riittävän saavuttamisen tavoitteen kanssa, kun tuoteluokat on asetettu vertikaaliseen järjestykseen, ja välttää paradoksaaliset tilanteet, joissa kansallisia tuoteverokantoja olisi alennettava, mikä vähentäisi verotuloja joissakin jäsenvaltioissa;
 - b) sähkön verottaminen itsenäisesti siten, ettei sen yhteydessä viitata energiatuotteisiin, jotta jäsenvaltiot voivat soveltaa räätälöidympää veropolitiikkaa;
 - c) kaikkein herkimpien tuotteiden verokohtelu, mukaan lukien mahdollisuus soveltaa kyseisiin tuotteisiin (biomassa, maakaasu, nestekaasu, vety jne.) määräaikaista poikkeuksia, jotta jäsenvaltioilla on enemmän joustovaraa sopeutua;
 - d) sähkön ja maakaasun verotuksen käsitteen ottaminen käyttöön uudelleen sen mukaan, mikä on sähkön ja maakaasun määrällinen kulutustaso ja käyttötarkoitus, olipa kyse yrityskäytöstä tai muusta käytöstä;
 - e) EU:n vähimmäisverotason korottaminen asteittain (kahdessa vaiheessa), jotta voidaan lisätä jäsenvaltioiden oikeusvarmuutta ja keventää hallinnollista taakkaa, jota aiheutuu säännösten saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä;
 - f) jäsenvaltioiden mahdollisuus määritellä tietyssä määrin itse, mitä haavoittuvien kotitalouksien käsitteellä tarkoitetaan, ottaen huomioon kansalliset olosuhteet ja sosiaalinen näkökulma yleensä;
 - g) uusiutuvien ja vähähiilisten tuotteiden määritelmät, erityisesti niiden sisällyttäminen energiaverodirektiiviin sen sijaan, että direktiivissä pelkästään viitattaisiin muihin kuin verosäädöksiin;
 - h) sekamuotoisten tuotteiden verokohtelu. Erityisesti mukautetaan järjestelmää yritysten ja verohallintojen käytännön tarpeisiin, parannetaan sitä veropetosten torjumiseksi ja lisätään siihen liittyvää oikeusvarmuutta;
 - i) metallurgisten ja mineralogisten prosessien määritelmien selkeyttäminen sekä aikataulun vahvistaminen näiden prosessien verotukselle;
 - j) jäsenvaltioiden mahdollisuus kantaa myöhemmässä vaiheessa veroa rautatie-, metro-, raitiovaunu- ja johdinautoliikenteessä käytettävästä sähköstä.

Puheenjohtajavaltio Tšekki katsoo, että edellä mainituista aiheista käydyt keskustelut etenivät verotustyöryhmässä joutuisasti, mutta jäljellä on jonkin verran teknistä työtä sellaisiin ratkaisuihin pääsemiseksi, jotka ovat kaikkien jäsenvaltioiden hyväksyttävissä. Muutamat jäsenvaltiot eivät voi kannattaa puheenjohtajavaltion tekstiä sellaisena kuin se on tällä hetkellä, tai niillä on tekstiin tarkasteluvarauksia. Suurin osa jäsenvaltioista suhtautui ehdotettuihin muutoksiin ja jatkotoimiin kuitenkin myönteisesti.

10. Esimerkkejä Tšekin puheenjohtajakaudella käsitellyistä aiheista, joissa edistyi jonkin verran mutta jotka vaativat vielä työstämistä:

- a) eteneminen uusien sääntöjen asteittaisessa täytäntöönpanossa ja joidenkin sellaisten poikkeusten poistamisessa, jotka koskevat ilmailua ja merenkulkua, myös kalastusta, ottaen samalla huomioon jäsenvaltioiden maantieteelliset erityispiirteet;
- b) EU:n vähimmäisverotasot, joissa otetaan huomioon energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen ympäristötavoitteet (esimerkiksi keskusteluja on käyty asteittaisesta kaksivaiheisesta lähestymistavasta mutta ei vielä täsmällisistä verotasoista);
- c) lisääjän antaminen uusiin sääntöihin mukautumiseen erilaisten siirtymäkausien muodossa. Näitä olisi tarkasteltava yhdessä koko tulevan energiaverodirektiivin puitteissa, myös nykyisten geopolitiittisten olosuhteiden kontekstissa, ja ottaen huomioon jäsenvaltioiden energialähteiden yhdistelmä;
- d) tulevan energiaverodirektiivin yhteydet muihin 55-valmiuspakettiin kuuluviin asiakokonaisuuksiin, kuten EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistamiseen⁷, ja valtioneuvoston sääntöihin (erityisesti parhaillaan tarkistettavana oleva yleinen ryhmäpoikkeusasetus).

Huolimatta siitä, että energiaverodirektiiviä koskevaa ehdotusta on työstitetty intensiivisesti, se on niin monisyinen, ettei siitä tähän mennessä ole päästy yhteisymmärrykseen. Puheenjohtajavaltio Tšekki katsoo kuitenkin, että jäsenvaltiot ovat sitoutuneet jatkamaan ehdotuksen työstitämistä erityisesti edellä mainittujen aiheiden osalta, jotta ehdotuksesta päästäisiin mahdollisimman pian kompromissiratkaisuihin ja viime kädessä yksimielisyyteen.

⁷ 10875/21.

III KYSYMYKSIÄ MINISTEREILLE

11. Edellä esitetyn perusteella ja poliittisen ohjauksen saamiseksi energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen jatkotoimista ministereitä pyydetään ilmaisemaan näkemyksensä seuraaviin puheenjohtajavaltion laatimiin kysymyksiin:

1) Katsotteko, että tulevan työn olisi perustuttava edistykseen, jota tähän mennessä on saavutettu energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen suhteen, jotta jäsenvaltiot voisivat noudattaa EU:n pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja jotta niillä olisi riittävästi joustovaraa ottaen huomioon niiden kansalliset verojärjestelmät, samalla kun varmistetaan sisämarkkinoiden moitteeton toiminta?

2) Katsotteko, että tulevassa työssä olisi pyrittävä saavuttamaan kompromissi, jolla luodaan tasapaino EU:n vähimmäisverotasojen ja siirtymäkausien pituuden välille, jotta voidaan ottaa huomioon jäsenvaltioiden taloudelliset, geopoliittiset, maantieteelliset ja sosiaaliset olosuhteet erityisesti kaikkein herkimpien alojen osalta, varsinkin koska ehdotus energiaverodirektiiviksi on osa 55-valmiuspakettia?
